Глава VIII.
ТАНЦЪТ НА СЛЪНЦЕТО.

След това за няколкото минути, които последваха, ми се стори, че имаше хиляди черни демони в тази черна дупка. При първото стремително нападение извиках на Хари:

- Дръж гърба си до стената – и за отговор получих висок, звънък смях, който лъхаше на радост от битката.

Нещата бяха отвратителни. Хари е с борбена натура; аз не съм. Без стената зад нашите гърбове ние щяхме да бъдем надвити за трийсет секунди; както си беше, бяхме принудени да се борим с дузина от тях наведнъж, докато другите приждаха зад тях. Нямаха оръжия, но имаха предимството, че можеха да ни виждат.

Те стискаха гърлото ми, ръцете ми, краката ми, тялото ми; нямаше място да удрям; прибрах ножа си. Те се прилепиха към моите крака и ходила и се опиваха да ме съборят отдолу; когато удрях главата на някой, чийто зъби се бяха впили в прасеца ми, се порязах по коляното. Трудно беше да се стои в хлъзгавата локва, която се беше образувала около ходилата ми.

Изведнъж чух звук, който разбрах твърде добре – особен, хъркащ звук на човек, който се опитва да извика, когато го душат.

- Хари! – извиках аз, и започнах да се бия като подивял, за да стигна до него, с нож, крака, ръце, зъби. Опипах палтото му, ръцете му; беше опасно да удрям толкова близо до него в тъмнината, но го усетих да пада на земята.

Тогава намерих стегнатите, стискащи пръсти около гърлото му, и започнах да ги ръгам с ножа – и пръстите се отпуснаха.

Отново се борехме заедно един до друг.

Колкото повече тела падаха пред нас, толкова по-силно бяхме притискани, защото онези отзад се катереха по труповете на своите другари и буквално скачаха върху главите ни от въздуха. Нямаше да можем да се задържим още много; дишахме с ускорено, болезнено задъхване; Хари се спъна в един от проснатите зверове и падна; опитах се да го вдигна но не успях да се справя с тази задача.

Като че ли това беше краят.

Изведнъж из цялата пещера проехтя звук като от гигантска камбана с плътен тон. Звукът започна да отеква оглушително о стените; сякаш планината се беше стоварила със страхотен трясък върху своята утроба.

Нападението беше спряно като с магическа пръчка.

Ефектът беше неописуем. Не можехме да видим нищо; просто изведнъж осъзнахме, че няма повече ръце, които да стискат гърлата ни или космати тела, които да ни събарят на земята. Сякаш ордата невидими дяволи се беше изпарила във въздуха. По земята имаше движение, защото много от тях бяха ранени; не винаги можехме да намерим къде да стъпим в тъмното. Това продължи две или три минути; явно изтегляха онези, в които все още имаше живот, защото напрегнатото дишане на хората дърпащи или вдигащи товар ясно се чуваше.

Също така, постепенно, заглъхнаха последните отеквания на тайнствения звук, който ни беше спасил, и ние се оказахме сами – или поне необезпокоявани, в тъмнината не можехме да видим нищо, освен смътните очертания на проснатите тела в краката ни.

Пещерата беше касапница. Миризмата беше като в кланица. Нямах представа за отчаяността на нашата защита, докато не се опитах да пропълзя над купчината тела до суха

почва; треперех и отмалявах, и Хари не беше в по-добро състояние.

По-лошо, той беше изпуснал ножа си, когато се беше спънал, и бяхме принудени да опипваме около нас неописуемата мръсотия много минути преди да го намерим.

- Ранен ли си, момче? – попитах, веднага щом застанахме на чисто.

- Нищо лошо, мисля – отговори той. – Вратът ми се е схванал, и два или три звяра си бяха забили зъбите в мен. За Бога, Пол, какви са те? И каква беше тази камбана?

Това бяха глупави въпроси, така му и казах. Кракът ми кървеше зле, където се бях порязал, и аз също усещах зъбите им. Но, въпреки крайното ни изтощение и раните ни, не се нуждаехме от нищо – дори от почивка – така силно искахме да се отдалечим от тази ужасна купчина от плът и кръв и смрадта от нея.

Освен това, не знаехме в кой момент можеха да се върнат. Казах това, и Хари се съгласи. Аз поведох; той ме следваше.

Но по кой път да поемем? Нуждаехме се от вода и за пресъхналите си и парещи гърла, и за раните си; както и от почивка и храна. Малко мислехме за безопасност. Всички пътища си приличаха, така че поехме, водени от своя нюх.

Човек може да се сблъска с много малко нещастия в този свят, на които, по-късно в живота, разбира, че не може да им се присмива; е, за мен това безкрайно пътешествие беше едно от малкото.

Всяка стъпка беше мъчение. Бях превързал раната на крака си доколкото можах, но тя продължаваше да кърви. Задължително трябваше да намерим вода, и ние продължавахме да се борим, преминавайки тесни коридори и огромни пещери, винаги в пълна тъмнина, спъвайки се в не-

видими камъни и сблъсквайки се с острите ъгли на пресичащите се галерии.

Това продължи, доколкото си спомням, не толкова много часове. Нито един от нас нямаше да оживее сам. Отново и отново Хари падаше на земята и отказваше да се вдигне, докато не го изправех насила; веднъж почти не се сбихме. И аз изпитвах същата слабост.

Но отчаянието на единия вдъхна свежи сили и кураж на другия, и ние продължихме да се борим, напредвайки едва-едва. Това беше убийствен труд. Мисля, че през последния час бяхме изминали не повече от половин миля. Сега знам, че през по-голямата част от времето ние просто сме минавали пак по стъпките си в омагьосан кръг!

Когато прекъснахме да се въртим, стана добре, защото не можехме да издържим още много. Хари водеше, защото разбрах, че малко отговорност му даваше сили. Повече не ходехме, просто тръгнахме напред, олюлявайки се и залитайки като пияни.

Изведнъж Хари рязко спря, така изведнъж, че се блъснах в него; в същото време изпитах странно чувство – защото бях навлязъл доста навътре, за да го разпозная – около краката си.

След това Хари се наведе бързо, като едва не ме събори, докато го правеше, и падна на коленете си; и в следващия миг нададе несигурен вик на радост:

- Вода! Човече, това е вода!

Как ли не пихме и не се въргаляхме, въргаляхме се и пихме! Тази вода можеше да съдържа всички отрови на света, но ние не искахме да знаем и не ни беше грижа. Но тя беше студена, прясна, живителна – и тя спаси нашия живот.

Измихме раните си и ги превързахме с ленти от ризите си. След това направихме дрехите си на възглавници доколкото можахме, пихме още веднъж, и легнахме да спим.

Трябва да сме спали ужасно много часове. Нямаше по какво да съдим за времето, но когато се събудихме, ставите ни бяха толкова схванати сякаш бяха ръждясвали с години. Дойдох в съзнание от гласа на Хари, който викаше името ми.

По някакъв начин – защото всяко движение беше остра болка – се изправихме на краката си и стигнахме до водата, като първо си съблякохме дрехите. Но сега бяхме в такова състояние, че пиенето просто изостряше глада ни. Хари беше в ужасно настроение, и когато му се присмях, той побесня.

- Помисли си малко, казвам ти, трябва да ям! Ако не беше заради теб...

- Полека, Хал. Не казвай нищо, за което ще съжаляваш. И аз се отказах да обсъждам гадната тема за храната като такава, която наистина може да съдържа елементи на трагедия. Изглежда, че сме в положението на крал от водевил. Ако имахме малко шунка, щяхме да имаме шунка с яйца, ако имахме яйца.

- Може да се шегуваш, но аз не съм от желязо! – извика той.

- И какво ни остава, освен да умрем? – попитах аз. – Мислиш ли, че имаме някакъв шанс да се измъкнем оттук? Приеми го като мъж. Справедливо ли е за мъж, който се присмива на света, да започне да хленчи, когато стане необходимо да го напусне?

- Знаеш, че съм с теб; ще се боря, и ще приема участта си; между другото, предпочитам да не доставям удоволствие на дявола. Мисля, че идва време, когато стомахът ни унижава, противно на желанията ни. Мога ли да умра, преди да го видя.

- Но какво да направим?

- Има още нещо. Има само една надежда. Трябва да надушим килера, където държат сушената риба.

Не разговаряхме повече, а се заехме с миене и превързване на раните си. За Бога, как само им действа студената вода! Бях принуден да впия зъби дълбоко в устните си, за да не извикам, а Хари веднъж или два пъти неволно издаде стон от болка, който не можа да сдържи.

Когато свършихме, навлязохме далеч надясно, за да се напием стабилно за последен път; след това потърсихме дрехите си и се приготвихме да започнем своето едва ли не безнадеждно търсене. Добре се бяхме раздвижили до този момент и поехме на път сравнително лесно.

Бяхме изминали сто ярда, отклонявайки се надясно, когато Хари изведнъж нададе вик:

- Ножът ми е изчезнал! – и рязко спря. Инстинктивно потупах своя колан, и открих, че и ножът, и револверът ми ги нямаше! За момент стояхме мълчаливи; след това:

- Твоят у теб ли е? – попита той.

Когато му казах, че не е, той изпсува.

Неговият револвер също беше изчезнал. Обсъдихме въпроса, и решихме, че да се опитваме да ги търсим, щеше да е напразно губене на време; почти сигурно беше, че бяхме изгубили оръжията си във водата, когато се бяхме потопили първия път. И така, в двойно по-неизгодно положение от новата загуба, ние пак поехме на път.

Но ето че получихме поне едно насърчение: не бяхме вече сред абсолютна тъмнина. Постепенно очите ни бяха привикнали на отсъствието на светлина; и въпреки че по никакъв начин не виждахме ясно, нито пък със сигурност можехме да кажем,че изобщо виждаме, все пак започнахме да различаваме очертанията на стените на няколко стъпки от нас; и, още по-добре от това, всеки от нас можеше ясно да забележи силуета и лицето на другия.

Щом застанахме близо, на по-малко от един фут един от друг, за проба, и когато Хари извика разпалено: “Слава Богу, мога да видя носа ти!”, обтегнатите ни нерви се отпуснаха с продължително избухване в истински смях.

Имаше доста малко от него през времето, което последва, защото страданията ни сега станаха въпрос не на минути или на часове, а на дни. Атаката на времето е тази, която разстройва човека, особено, когато е подкрепена от разяждаща болка, изтощение и глад; тя изцежда храбростта, разбива сърцето и изгаря мозъка.

Влачехме се някак си все напред. Намерихме вода; планината беше прорязана от подземни потоци, но не от храна. Не веднъж се изкушавахме да се хвърлим в един от тези стремителни потоци, но разумът, който ни беше останал, ни казваше, че малкото ни останала сила не беше в състояние да задържи главите ни над повърхността. Обаче мисълта беше сладка – да се оставим спокойно да потънем в забрава.

Загубихме всякаква представа за време и посока, и накрая, самата надежда ни напусна. Каквато и да беше тази сила, която ни тласкаше напред, тя трябва да е била дълбоко загнездена в животинския инстинкт, защото бяхме загубили способността да мислим. Настъпи кошмар, като безумните лутания на загубена душа.

Напред... напред... напред! Това беше мания.

След това Хари беше обзет от треска и започна да бълнува. И аз мисля, че този уж лош късмет беше това, което ни спаси, защото той ме подтикна да действам и ме дари с нов живот. За щастие, наблизо имаше поток, и аз наполовина го занесох, наполовина го завлякох до брега му.

Направих му легло със собствените си дрехи върху твърдата скала, измих го и му дадох да пие, докато през цялото време низ от несвързани бълнувания се изсипваше от парещите му, сухи устни.

Това продължи много часове, докато накрая не изпадна в дълбок, спокоен сън. Но неговото тяло беше без храна, и аз бях убеден, че той никога няма да се събуди; обаче се страхувах да го докосна. Това бяха изтощителни часове, приклекнал до него с ръка, стиснала неговата, с все по-засилващи се спазми от глад и изтощение, превръщащи собственото ми тяло в тътнеща от болка пещ.

Изведнъж усетих движението на ръката му; а след това се чу гласът му, слаб, но съвсем отчетлив:

- Е, Пол, това е краят.

- Не още, Хари, момчето ми; не още.

Опитах се да придам утеха и кураж в собствения си глас, но без особен успех.

- Аз... мисля... така. Казвам ти, Пол – току-що видях Дезире.

- Добре, Хал.

- О, не трябва да говориш така; вече не бълнувам. Мисля, че това беше сън. Спомняш ли си онази сутрин в планината – в Колорадо – когато ти изведнъж дойде при нас при изгрев слънце? Е, видях я там – само че ти беше с нея вместо мен. Така, разбира се, тя трябва да е мъртва.

Логиката му беше непонятна за мен, но стиснах ръката му, за да си помисли, че го разбирам.

- И сега, старче, най-добре е да ме оставиш. Това е краят. Ти си добър човек. Борехме се, нали? Само да не беше Дезире! По дяволите тези жени, казвам ти!

- Недей така – не бъди жалък губещ, Хал. А и все още не си загубен. Докато мъжът има достатъчно борбеност в себе си, за да се пребори с пристъпа на треска, той е много жизнен.

Но той не го приемаше така. Оставих го да говори, и той продължи да бърбори, като едва ли имаше представа какво казва. Миналото беше обсебило съзнанието му, и, да

си кажа право, сантименталността беше добре дошла в собствената ми душа. Казах си: “Това е смъртта”.

И след това, вдигайки глава, за да погледна надолу по тъмната галерия, по която водеше пътя ни, скочих на крака с вик и застанах вцепенен от смайване. И в следващия миг се чу вик на изненада от Хари:

- Светлина! Слава на боговете, светлина!

Така беше. Галерията беше право пред нас може би в продължение на триста ярда. Правеше рязък завой; и ъгълът, образуван по този начин, беше в отблясък от трепкаща, но ярка светлина, която бликаше от скрития коридор.

Приближаше и отслабваше, и играеше на пресекулки върху гранитните стени; като все още оставаше. Беше свръхестествено ярка; или така изглеждаше на нас, които бяхме живели в абсолютна тъмнина много дни.

Обърнах се към Хари, и мъжът, който току-що беше готов да умре, се изправяше на крака!

- Почакай малко – недей така бързо! – казах аз полуядосано, скачайки да му помогна. – И, за Бога, не вдигай никакъв шум! Не сме в състояние да се борим сега, и ти знаеш какво значи тази светлина.

- Но каква е тя? – попита момчето развълнувано. – Хайде, човече – да вървим!

Да си кажа право, изпитвах същото силно желание като него. За пръв път разбрах ясно, защо Библията и древната митология отделят такова внимание на осветяването на света. Съвременната цивилизация е твърде далеч от великата естествена благодат за да я оценят подобаващо.

И ето един странен пример за силата на навика – или, по-скоро, инстинкта – в човека. Толкова дълго Хари и аз бяхме престояли в галерията и страничните коридори на пещерата и бяхме напредвали почти изцяло без предпазливост, като едва ли мислехме за това, че ще ни открият.

Но когато за пръв път съзряхме светлина, това ни направи предпазливи, внимателни и тихи; обаче ние отлично знаехме, че обитателите на този подземен свят можеха да виждат еднакво добре на тъмно и на светло – може би дори по-добре. Толкова трудно е да се ръководим от човешката дарба за теоретично разсъждаване.

Хари беше толкова слаб, че едва можеше да стои прав, дори със силата на това ново въодушевление и надежда, и бяхме принудени да вървим много бавно; Поддържах го доколкото можех, тъй като самият аз не бях машина за енергия. Но завоят на галерията не беше много далеч, и ние го достигнахме за четвърт час или по-малко.

Преди да завием, спряхме. Хари се задъхваше, дори от толкова леко усилие, и аз едва се въздържах да не надам вик на удивление, когато, за пръв път след много дни, светлината ми позволи да видя лицето му.

То беше изпито и бледо; очите му изглеждаха хлътнали в черепа му, примижали болезнено; и брадата и мустаците бяха израснали до дължина невероятна за толкова краткото време. Скоро имах основание да смятам, че вероятно видът ми не представляваше нещо по-добро, защото той се беше вторачил в мен като че ли бях странно чудовище.

- Мили Боже, човече, ти изглеждаш като призрак! – прошепна той.

Кимнах; ръката ми беше обгърнала рамото му.

- Сега, хайде да видим какво значи тази светлина. Бъди готов за всичко, Хари – макар че един Господ знае, дали ще видим нещо по-лошо от това, което преживяхме. Ето, сложи ръка на рамото ми. Полека.

Придвижихме се до ъгъла заедно, на осветено място, и завихме надясно, направо с лице към източника на светлина.

Невъзможно е да дам дори и бегла представа за безумния и извънредно фантастичен изглед, който се разкри пред втрещените ни погледи. За нас това беше един ярък блясък в удивените ни мозъци. Ето подробностите:

Пред нас се намираше необятна пещера, с кръгла форма, с диаметър около половин миля. Тогава ми се стори много по-голяма; от мястото, където бяхме застанали, изглеждаше, че до отсрещната страна има поне две мили. Не можеше да се види свода; той просто се издигаше в тъмнината, въпреки че светлината достигаше на голямо разстояние.

По цялата огромна окръжност, на терасовидно разположени седалки от камък, бяха насядали ред след ред, възможно най-отвратителните същества.

Те бяха хора; предполагам, трябва да имаха имена. Бяха около четири фута високи (1.20 м), с дълги, космати ръце и крака, тела със странен, подпухнал вид, и очи – остатъкът от лицето беше изцяло покрит от гъста козина – очи тъпи и равнодушни, с невероятно големи размери; имаха вид на таласъми, горили, чудовища – всичко, но не и на човешки същества.

Те седяха с хиляди, присвити мълчаливо на каменните си седалки, втренчени, неподвижни като пънове.

Центърът на пещерата беше зает от езеро, заемащо около половината от повърхнината й. Водата беше черна като нощ, и странно гладка и спокойна. Бреговете му се спускаха постепенно на около стотина фута (30 м), но по краищата му имаше отвесен скален бряг с височина петнайсет или двайсет фута (4.5 – 6 м).

Близо до средата на езерото, разположени на еднакво разстояние от центъра му и един от друг, имаше три – как да ги нарека? – острова или колони. В най-горната си част,

която се издигаше високо над водата, бяха шест или осем фута в диаметър (1.80 – 2.40 м).

На върха на всяка от тези колони имаше огромен казан или урна, и от всяка от тези урни се издигаше стабилен, гигантски стълб от огън. Това излъчваше светлината, и не беше за чудене, че го помислихме за брилянт, понеже пламъците се издигаха на височина от трийсет фута (9 м) или повече във въздуха.

Но това, от което занемяхме в абсолютно удивление бяха не безкрайните редици от мълчаливи, намръщени джуджета, нито черното, неподвижно езеро, нито изскачащите огнени езици. Забравихме за това, когато проследихме втренчените погледи на тази ужасяваща публика и видяхме гледка, която се запечата в съзнанието ми с яркост, която времето никога няма да заличи. Затваряйки очи, я виждам дори и сега, и ме побиват тръпки.

Точно в центъра на езерото, сред огнените стълбове, се намираше четвърта колона, изградена от някаква странно лъскава скала. Призми с нова за мен структура – с хиляди и хиляди – безброй – бяха причина стените й да блещукат и искрят като огромна кула от най-ярки диаманти, заслепявайки очите.

Ефектът беше неописуем. Огромната пещера беше осеяна с отраженията на лъчите, прожектирани от блестящите им ръбове. Височината на тази колона беше двойно по-голяма от тази на другите; тя се издигаше право към невидимия свод на пещерата, на височина от сто фута (30 м).

Беше цилиндрична по форма, не повече от десет фута (3 м) в диаметър. И на върха й, високо над повърхността на езерото, заобиколена от издигащите се огнени езици, се въртеше, люлееше и извиваше фигура на жена.

Крайниците и тялото й, които бяха покрити само с дълги, свободно падащи кичури златна коса, блестяха и иск-

ряха странно с ярка, неземна светлина. И от всички десет хиляди отражения, прожектирани към нас от колоната по цялото й протежение, нито едно не беше толкова ярко, толкова заслепително, като дивият пламък в очите й.

Ръцете й, издигнати над нейната глава, поддържаха ритъма и служеха като указател за всяко движение на бялото й, гъвкаво тяло. Тя се плъзгаше от единия до другия край, напред и назад, ту по един, ту по друг начин, до самия ръб, на шеметна височина, с дива страст, или с бавна, отмерена грациозност, или със стремителен замах на пантера.

Това беше олицетворение на красотата – представяте ли си – самата красота, осъществена и усъвършенствана. Беше зашеметяващо, величествено. Заставали ли сте някога пред велика картина или пред красива статуя и изпитвали ли сте трепета – трепета от възприятието – преминал през тялото ви до самите върхове на пръстите ви?

Е, представете си, че този трепет е умножен хилядократно и ще разберете усещането, което ме завладя, когато съзрях, сред заслепителното светлинно сияние, несравнимия танц на слънцето.

Защото аз го познах веднага. Никога не го бях гледал, но ми беше подробно описан – описан от красива и известна жена, докато седях на палубата на една яхта, навлизаща в пристанището на Каляо.

Тя ми обеща, че някой ден ще го изиграе за мен...

Погледнах Хари, който беше останал прав до мен, втренчен като мен. Очите му бяха отворени широко, вторачени в люлеещата се фигура върху колоната с абсолютно изумление.

Беше дръпнал ръката си от рамото ми и стоеше изправен, сам; и аз видях просветване от разпознаване, надежда и дълбока радост бавно да изпълват очите му и да се разпростират по лицето му. Тогава разбрах опасността, и аз

още веднъж направих усилие да сложа ръка около рамото му; но той ме бутна настрани с горещо нетърпение. Той скочи напред с бързина на светкавица, измъкна се от отчаяната ми хватка, и се втурна право към ярко осветения кръг!

Аз го последвах, но твърде късно. На брега на езерото се спря, и, протягайки ръце към танцьорката върху колоната, извика с глас, който прозвъня в пещерата:

- Дезире! Дезире! Дезире!